

23/07

Uitspraak van het College van Toezicht van het Nederlands Instituut van Psychologen.

Het College van Toezicht van het Nederlands Instituut van Psychologen, hierna te noemen het College, heeft het volgende overwogen en beslist ten aanzien van de bij brief van 4 april 2023 door A, hierna te noemen klager, ingediende klacht tegen B, hierna te noemen verweerder, lid van het Nederlands Instituut van Psychologen.

I De procedure

Het College heeft kennis genomen van:

- het klaagschrift d.d. 4 april 2023 met de door de secretaris verzochte aanvulling daarop d.d. 25 april 2023;
- het verweerschrift d.d. 15 mei 2023;
- de mail van de secretaris d.d. 23 mei 2023 aan klager waarbij het verweerschrift is doorgestuurd en klager werd gevraagd in zijn repliek te vermelden (1) of het nagesprek al heeft plaatsgevonden en dit tot andere inzichten heeft geleid (2) of hij wil reageren op de suggestie van verweerder de interne procedure te volgen (3) het gehele rapport wil insturen als productie;
- De mail van de secretaris aan verweerder d.d. 23 mei 2023 waarbij bovenstaande mail ter informatie aan hem werd doorgestuurd;
- de repliek d.d. 27 mei 2023 met als bijlage de op 1 juni door klager overgelegde gehele rapportage;
- de dupliek d.d. 8 juni 2023.

De mondelinge behandeling van de klacht heeft plaatsgevonden ter zitting van het College van 4 oktober 2023, waarbij klager en verweerder aanwezig waren. Verweerder werd vergezeld door zijn collega C.

II Wat is er gebeurd?

Op grond van de stukken en van hetgeen ter zitting heeft plaatsgevonden kan van het volgende worden uitgegaan:

- a. Klager werkt bij X en wil doorstromen van niveau (D) naar niveau (E).
- b. Verweerder werkt als psycholoog op de afdeling F van X.
- c. Op 23 maart 2023 heeft klager op de X-opleiding in Y een stabiliteitsonderzoek vuurwapen doorlopen. De vraagstelling luidde als volgt:
"In dit psychologisch onderzoek wordt de stabiliteit van de medewerker onderzocht en vastgesteld of er contra-indicaties zijn voor het dragen van een vuurwapen."
- d. Het onderzoek bestond uit drie onderdelen namelijk het invullen van persoonlijkheidsvragenlijsten door klager zelf waaronder de NEO en IRS, een praktijksimulatie met een acteur en een assessor (hierna het rollenspel genoemd), en een psychologisch interview in de vorm van een semigestructureerd vraaggesprek van anderhalf uur met verweerder.
- e. Omdat er steeds veel kandidaten zijn die het onderzoek moeten doorlopen is er binnen de afdeling F bewust als beleid voor gekozen om een summiere rapportage

23/07

naar aanleiding van een stabiliteitsonderzoek te verstrekken. Wel wordt aan kandidaten steeds een nagesprek aangeboden waarin nadere informatie kan worden gegeven.

- f. Op 31 maart 2023 heeft klager de door verweerder op 23 maart 2023 uitgebrachte rapportage met het negatieve advies wat betreft het stabiliteitsonderzoek ontvangen. Dit rapport wordt in zijn geheel als hier herhaald en ingelast beschouwd.
- g. Aan klager is door verweerder eveneens een nagesprek aangeboden. Klager had op het moment dat verweerder hem hierover opbelde surveillancedienst op straat.
- h. Vervolgens heeft klager deze klacht ingediend.
- i. Klager heeft niet de interne bezwaarprocedure bij de afdeling F doorlopen.

III De klacht

De klacht houdt in, zakelijk weergegeven, dat verweerder in strijd met de Beroepscode heeft gehandeld om de volgende redenen:

1. Hij heeft een rapport geschreven op basis van tegenstrijdige bevindingen;
2. Hij heeft gebruik gemaakt van niet integere medewerkers bij de uitvoering van het onderzoek.

Klager stelt hiertoe dat hij een positief oordeel had verwacht en dat hij nu weer een jaar moet wachten voordat hij opnieuw de procedure kan doorlopen. Hij vindt dat sprake was van vooringenomenheid. In het rapport is gebruik gemaakt van tegenstrijdige bevindingen omdat er enerzijds in staat dat hij de controle weet te behouden en anderzijds dat hij de ander de ruimte geeft om over hem heen te lopen.

Daarbij komt dat in het rollenspel de actrice maar doorging haar woede op klager af te reageren en er geen aandacht werd geschonken aan wat klager zei. Dit komt volgens klager niet overeen met de realiteit. Daardoor heeft klager sterk het gevoel dat er bewust voor is gekozen hem te laten zakken.

Toen verweerder hem belde voor het nagesprek terwijl hij op straat surveilleerde kwam dit niet goed uit omdat er net een melding binnenkwam. Klager heeft evenmin de bezwaarprocedure gevolgd omdat hij van collega's heeft gehoord dat dit maanden duurt en vervolgens niets oplevert omdat psychologen niet snel van mening veranderen.

IV De reactie van verweerder

Verweerder heeft de klacht gemotiveerd betwist. Voor zover van belang voor de beoordeling van de klacht zal daarop in het onderstaande nader worden ingegaan.

V De overwegingen van het College

Welke uitgangspunten gelden bij de beoordeling?

V.1. Bij de tuchtrechtelijke toetsing van professioneel handelen gaat het er niet om of dat handelen beter had gekund, maar om het beantwoorden van de vraag of de psycholoog de zorgvuldigheid heeft betracht die van een redelijk handelend en redelijk bekwaam psycholoog kan worden verwacht door te handelen naar de Beroepscode.

De bespreking van de klacht

23/07

V.2. Het College is van oordeel dat de klacht in zijn geheel ongegrond is. Het rapport is, gelet op de vereisten genoemd in artikel 97 van de Beroepscode, op voldoende zorgvuldige en integere wijze tot stand gekomen. Dit blijkt uit het volgende.

Ter zitting heeft verweerder verklaard dat tijdens het onderzoek gebruik wordt gemaakt van drie losse en daarmee onafhankelijk van elkaar ingezette onderzoeksinstrumenten. Dit zijn:

- (1) de door de kandidaat zelf ingevulde persoonlijkheidsvragenlijsten waaronder de NEO, de IRS (Inspire Resilience Scale) en de ingrijpende gebeurtenissenlijst.
- (2) een rollenspel met twee selectieadviseurs (een acteur en assessor), die zonder voorkennis het rollenspel ingaan. In het rollenspel wordt onder andere getest of de kandidaat bestand is tegen langdurige druk. Elke kandidaat wordt daarom blootgesteld aan eenzelfde intensiteit aan weerstand gedurende het rollenspel door de acteur. Na afloop van het rollenspel wordt het rollenspel door beide daaraan deelnemende adviseurs beoordeeld en gescoord op de ankers die hieromtrent tevoren zijn afgesproken.
De selectieadviseurs worden op het afnemen van het rollenspel intern getraind tijdens het inwerktraject. Het rollenspel verloopt daarnaast via een gestandaardiseerde (dat wil zeggen voor alle kandidaten dezelfde) methode. Ook vindt regelmatig intervisie plaats op de wijze waarop de rollenspellen worden afgenomen. De selectieadviseurs die het rollenspel bij klager hebben afgenomen zijn ervaren adviseurs en werken al langer voor de afdeling F.
- (3) een semi-gestructureerd interview van 1,5 uur met een psycholoog waarin de stressbestendigheid en emotionele weerbaarheid van de kandidaat worden getoetst. Hierin wordt onder andere het dagelijks leven van de kandidaat besproken aan de hand van de ingrijpende gebeurtenissenlijst. Na afloop wordt hetgeen tijdens het interview is besproken, gescoord in de uitwerking van het interview aan de hand van de ankerpunten.

Vervolgens wordt door de psycholoog een rapport opgesteld waarin wordt beoordeeld of de bevindingen verkregen uit de persoonlijkheidsvragenlijsten en het rollenspel in lijn zijn met de uitkomsten van het interview. Hierbij wordt gekeken of bijvoorbeeld kwetsbaarheden uit het interview terugkomen in het rollenspel en de resultaten van de vragenlijsten.

Uit deze door verweerder ter zitting aanvullende verstrekte informatie over de totstandkoming van het rapport blijkt naar het oordeel van het College voldoende dat een geschikte methode van onderzoek is gehanteerd om de voorgelegde vraagstelling te beantwoorden.

Hoewel het voorstelbaar is om meer informatie in rapportage te vermelden, is de gehanteerde beknopte wijze van rapporteren niet klachtwaardig, mede ook omdat er steeds een nagesprek aan kandidaten wordt aangeboden.

V.3. Uit de klacht blijkt dat een deel van de frustratie van klager er in is gelegen dat niet alle bevindingen in het rapport staan. Naar het oordeel van het College had verweerder er daarom beter aan gedaan, toen klager ten tijde van het nagesprek aangaf dat hij op straat surveilleerde, een nieuwe belafsprake met hem in te plannen op een rustiger moment. Op die manier had verweerder klager duidelijker uitleg kunnen geven over de negatieve uitslag op

23/07

een moment dat hij daar meer ontvankelijk voor was, hetgeen mogelijk misverstanden tussen psycholoog en kandidaat had kunnen voorkomen.

Gelet op artikel 30 van de Beroepscode dient verweerder hierin zijn eigen verantwoordelijkheid te pakken ongeacht hetgeen hierover is afgesproken binnen de organisatie waar hij werkzaam is.

Deze handelwijze is naar het oordeel van het College echter niet zodanig verwijtbaar (in het licht van de uitgangspunten zoals genoemd onder V.1), dat de klacht hierdoor alsnog gegrond moet worden verklaard.

De slotsom

Het College komt tot de slotsom dat de klacht ongegrond is.

VI De beslissing

Het College van Toezicht:

- verklaart de klacht ongegrond.

Aldus gewezen en verzonden op 2 november 2023

door:

mr. C.M. Berkhout, voorzitter,
mr. E.A.M. Driessen, secretaris,
dr. J.P.C. Jaspers,
drs. R.A.M. Postma,
drs. A. Wensing-Kruger,
leden

en ondertekend door de voorzitter,

w.g. C.M. Berkhout